

LIBRIS

We know
books

Christian KRACHT (n. 1966), prozator elvețian de limbă germană, face parte din categoria scriitorilor-dandy, maeștri ai rafinamentului și ai dezabuzării. A lucrat ca jurnalist la *Frankfurter Allgemeine Zeitung* și a fost corespondent în India pentru *Der Spiegel*. O vreme a locuit la Bangkok și Kathmandu, ca apoi să se stabilească la Buenos Aires, la Florența și, în cele din urmă, la Los Angeles. Călător profesionist, Kracht a escaladat în 2006 muntele Kilimanjaro; este autor al mai multor povestiri și reportaje de călătorie. Un fals roman de călătorie e și *1979*, publicat în 2001, după *Faserland* (debutul său fulminant din 1995, care l-a proiectat direct în rândul reprezentanților de frunte ai curentului *Popliteratur*) și înainte de *Ich werde hier sein im Sonnenschein und im Schatten* (2008) și *Imperium* (2012). Împreună cu soția lui, cineasta germană Frauke Finsterwalder, a scris scenariul filmului *Finsterworld* (2013).

Andrei ANASTASESCU este traducător literar. Studii de germanistică, neerlandistică și traducerea textului literar la Universitatea din București. Printre autorii traduși de el din germană se numără Walter Benjamin, Niklas Luhmann, Peter Sloterdijk și Jenny Erpenbeck. Din neerlandeză a tradus cărți de P.F. Thomése, Willem Jan Otten ș.a. Laureat al Bursei „Schritte”, acordate de Fundația S. Fischer (Germania), și al Bursei pentru Traducere „Looren” (Elveția).

La Editura Cartier au apărut, în traducerea lui, romanele lui Christian Kracht: *1979* (2013), *Imperium* (2016) și *Morții* (2023).

CHRISTIAN KRACHT

1979

roman

Ediția a II-a

Traducere din germană de Andrei ANASTASESCU

CARTIER

Partea întâi

Iran, începutul lui 1979	11
I	13
II	24
III	35
IV	46
V	51
VI	59
VII	67

Partea a doua

China, sfârșitul lui 1979	87
VIII	89
IX	95
X	101
XI	114
XII	121

În drum spre Teheran, în timp ce mă uitam pe geamul mașinii, mi s-a făcut puțin rău și m-am agățat de genunchiul lui Christopher. Bășicile sparte îi udaseră pantalonii. Treceam pe lângă șiruri nesfârșite de mesteceni. Am adormit.

Mai târziu, ne-am oprit să ne răcorim. Eu am băut un pahar de ceai, Christopher o limonadă. S-a înnoptat foarte repede.

Am trecut de câteva baraje militare – în septembrie intrase în vigoare legea marțială, ceea ce oricum n-avea importanță în țările astea, după părerea lui Christopher. Ni s-a făcut semn să trecem, la un moment dat am văzut un braț înfășurat într-un bandaj alb și o lanternă aprinsă, îndreptată spre fețele noastre, apoi ne-am continuat drumul.

Era praf în aer, din când în când mirosea a porumb. N-aveam la noi decât două casete; mai întâi am ascultat Blondie, pe urmă Devo, apoi iarăși Blondie. Erau casetele lui Christopher.

Am intrat în Teheran seara devreme și ne-am dus la hotel să ne schimbăm. Era un hotel mai degrabă simplu. Christopher spusese că nu trebuia decât să dormim acolo, prin urmare, nu merita să ne cazăm la un hotel scump. Avea dreptate, evident.

Camera noastră se afla la etajul cinci, pe jos era o mocheta gri care se ondula hidos din loc în loc. Pereții erau acoperiți cu un tapet gălbui, deasupra micului birou cineva atârname o

imagine a Teheranului — dar într-un unghi atât de pieziș față de masă, încât rama părea să nu respecte proporțiile.

Christopher s-a așezat pe marginea patului și, prost dispus, a început să-și lege pulpele cu tifoane subțiri. Puțin mai înainte, chelnerul etajului adusese, pe o tavă albă de plastic, o pomadă calmantă, alături de un coșuleț cu fructe care arăta cam suspect. Îi dădusem câțiva dolari, apoi închisesem ușa în urma lui.

A trecut o oră. Mi-am curățat un măr, apoi am răsfoit o vreme Coranul de pe noptieră, în traducerea englezească a lui Mohammed Marmaduke Pickthall.

Cumpărasem Coranul cu câteva săptămâni înainte, într-o librărie britanică din Istanbul, și, ca să fiu sincer, mi-era foarte greu să mă concentrez asupra textului. Parcurgeam unele sure de trei ori, fără să le citesc cu adevărat. Am pus cartea la loc, apoi am aprins neonul mare, atârnat deasupra comodei, și m-am dus la șifonier.

În timp ce-mi alegeam o cămașă, Christopher a fumat o țigară. Făcuse duș, apoi își înfășurase un prosop în jurul taliei, iar acum stătea întins pe pat, cu o mână vârată sub ceafă, și privea fix tavanul, așteptând să se usuce. De la Qazvin nu mai schimbaserăm o vorbă.

Voise să vadă fortăreața Alamut, care era în apropiere, iar eu îl însoțisem, deși nu prea mă interesau vestigiile astea. Eram designer de interior, amenajam locuințe. Christopher îmi făcuse rost de câteva contracte, uneori era vorba de o casă întreagă, deseori nu. Arhitectura era prea complicată pentru mine, chiar și amenajarea îmi punea destule probleme.

În privința asta Christopher îmi repeta mereu că nu sunt o lumină și avea dreptate probabil. Se auzeau zgomote de as-

pirator pe culoar. Ne încăpățânam să tăcem. Treptat, tăcerea asta a devenit stupidă.

— Nu e musai să vii la petrecere, dacă n-ai chef.

— Ba da, vin, a spus el, continuând să urmărească fumul care se ridica spre tavan.

După gustul meu arăta cam ridicol, cum stătea așa, cu picioarele bandajate, încălțat în pantofi maro-deschis, fără șosete; pantalonii lui reiați bej erau încă întinși pe geamantan, lângă pat. Bășicile de pe picioare începuseră să-i curgă din nou prin bandaje.

Pantofii maro-deschis erau marca Berluti, Christopher îmi spusese cândva că erau cei mai buni pantofi din lume, că exista chiar un club al posesorilor de Berluti, care se întâlneau în apropiere de piața Vendôme ca să-și lustruiască pantofii cu șampanie Krug.

Am închis aerul condiționat, dar el s-a ridicat și, târându-se până la fereastră, l-a pornit din nou.

— Aerul condiționat e o expresie a civilizației, a spus. În afară de asta, e groaznic de cald. Nu pot să mă lipsesc de el.

— Da, știu. Te rog să rămâi aici, în cameră.

— Nu, în niciun caz.

— Măcar pentru că am nevoie de un drink, a spus el strivindu-și țigara în scrumieră, și tot o să vin. Nu există o singură băutură O. K. în țara asta.

— Să te-ajut să-ți tragi pantalonii?

— Nu, mersi.

S-a ridicat în capul oaselor, și-a dat la o parte părul de pe frunte, a luat pantalonii pe care-i pusese pe geamantan și s-a strecurat în ei cu precauție, fără să-și scoată pantofii. Fața i

s-a schimonosit, de parcă ar fi avut dureri mari. Pantalonii erau însă foarte largi în partea de jos, picioarele i-au intrat în ei fără probleme, erau pantaloni evazați în toată regula.

Eu mi-am strâmtat pantalonii în partea de jos cu ace de siguranță, nu mai suportam pantalonii evazați. Christopher a declarat că arătau oribil cu ace – cu atât mai rău.

Nu se mai bărbierise de mai bine de o săptămână. În ciuda arsurilor solare de pe frunte, parcă se îngălbenise la față. Pomeții și mărul lui Adam îi ieșeau mai mult ca oricând în relief.

— Nu vrei să rămâi aici? Mă întorc într-o oră, tu poți să te odihnești puțin până vin eu.

— Nu, nu.

Și-a dus brațul la frunte ca să vadă dacă avea febră și cât de mare era febra. Arăta foarte *charming* în postura asta. Avea un păr foarte frumos, care-i ajungea până în locul unde maxilarul i se întâlnea cu gâtul.

— O să fie O. K. la gazda asta. E incredibil de amuzant tipul, chiar dacă uneori cere chestii derutante. Mă rog, derutante pentru unul ca tine, a spus el. În plus, o să fie acolo și marea Googoosh.

Googoosh era o cântăreață persană de șlagăre, Christopher o iubea mai presus de orice, avea toate discurile ei; mie mi se părea că vocea ei sună ca a unei Daliah Lavi mai bune.

— O să vezi că o să fie O. K., a repetat el.

Apoi și-a ales o cămașă Pierre Cardin bleu – adusese cu el douăsprezece, toate identice – și și-a legat în jurul taliei mult prea subțiri o curea de piele lată, tocită.

Mi-am pus o pereche de sandale, am mers la baie și, după ce m-am spălat pe față, mi-am controlat înfățișarea în oglin-

dă, apoi mi-am corectat cu o forfecuță de unghii vârfurile prea lungi ale mustății. Nu-mi plăcea să-mi intre mustața în gură. Unul sau doi peri îmi ieșeau din nara dreaptă și i-am tăiat în același fel.

Apoi mi-am luat batista de mătase cu imprimeuri paisley, am împăturit-o și mi-am băgat-o în buzunarul de la pantaloni, împreună cu tabachera de baga. Nu fumam mult, numai când beam, când mă enervam sau după ce terminam de mâncat. Prin fereastra de la baie se auzeau zgomotele nopții: o sirenă a poliției, o mașină care demara.

— Gata, hai să mergem. Ai totul la tine?

— Da, bineînțeles, a spus el, cheia de la cameră, banii, pașaportul. Eu am mereu totul la mine.

Mi-a aruncat o privire disprețuitoare și a strâmbat din colțul gurii, până când pe obrazul drept i-a apărut celebra gropiță.

— Chiar trebuie să porți sandalele astea? Arată penibil.

— Să porți sandale, *dear*, e ca și cum i-ai trage burgheziei un picior în față.

— Curvă ce ești, a făcut Christopher.

Am încuiat ușa de la cameră și am străbătut culoarul hotelului. Christopher șchiopăta. Două cameriste care stăteau de vorbă, sprijinite pe un cărucior cu prosoape, au tăcut când am ajuns în dreptul lor. Erau acoperite cu voaluri din cap până-n picioare, nu li se vedeau decât fețele cam buclălate. S-au întors cu spatele și au lăsat ochii în pământ.

— Hiene împutite, a spus Christopher în timp ce treceam pe lângă ele.

— Încetează!

— Dar ăsta-i adevărul.

— Christopher, am spus eu pe un ton mai blând decât aş fi vrut. Sunt doar nişte femei de serviciu.

— Ca să fii sincer, puţin îmi pasă, a ripostat el apăsând pe butonul ascensorului. Sunt grase şi urâte şi nu ştiu nici să numere până la zece, de proaste ce sunt. Se hrănesc cu stârvuri. O să ne scoţoască prin geamantane în lipsa noastră, o să vezi.

A tras din ţigară, apoi a scuturat-o atât de nervos în scrumiera de lângă uşa ascensorului, încât au zburat scântei pe perete, iar mukul a căzut pe covor. Femeile au privit în direcţia noastră, de data asta cu vădită ostilitate, iar când s-a deschis uşa, una dintre ele a strigat destul de tare în spate: *Marg Bar Amerika!* şi am văzut că acum amândouă erau furioase de-a binelea, nu numai în imaginaţia noastră. Aşa făcea Christopher mereu, dinadins: transfera în realitate ceea ce-şi imagina, până când imaginaţia devenea realitate.

În ascensor, am stat amândoi cu ochii aţintiţi deasupra uşii, urmărind cifrele luminoase care descreşteau cu fiecare etaj. Eu învârteam în mână, când într-un sens, când în altul, cheia de la cameră. Niciunul dintre noi nu ştia unde să se uite. Christopher şi-a şters gura şi fruntea cu o batistă. Era transpirat, deşi n-avea febră.

— Mi-e groaznic de sete, serios, a spus el.

Eu am tăcut.

Uşa ascensorului s-a deschis. În hol nu era nici ţipenie, în afară de un chelner, care a dispărut de îndată ce ne-a văzut ieşind.

Afară era răcoare. M-am bucurat că-mi pusesem un pulover sub sacou. Aveam o slăbiciune pentru el, era o combinaţie

între un pulover subţire cu motive norvegiene şi sveterul de seară al lui Cecil Beaton; pe el erau schiţaţi reni abstracti.

Era deja opt seara şi se întunecase, dar şoferul nu-şi dăduse jos ochelarii de soare. Ne-a deschis portiera maşinii – un Cadillac Coupé de Ville bej –, iar Christopher s-a instalat fără grabă în spate, moment în care l-am urât foarte tare.

Apoi însă, în clipa următoare, mi-a fost ruşine de acest sentiment, mi-am adus aminte de picioarele lui pline de băşici, de felul atât de adorabil în care simula neîndemânarea şi de siguranţa lui de sine care, de fapt, era invincibilă – şi am început să mă uit pe geamul maşinii, ruşinat.

Am urcat nişte alei largi. Teheranul era construit pe un versant de munte, aşa că trebuia să urci tot timpul. Străzile erau mărginite de pârâiaşe, arţarii tineri îşi răcoreau rădăcinile în apele curgând veşnic în josul pantei. Se vedeau familii plimbându-se prin faţa vitrinelor puternic iluminate ale unor magazine elegante. La multe intersecţii erau staţionate maşini ale poliţiei militare, cu rolul de a controla autovehiculele, dar nouă ni se făcea mereu semn să trecem.

Era o seară clară şi răcoroasă, am coborât geamul şi mi-am lăsat braţul drept să atârne afară, îmi plăcea să simt curentul răcorindu-mi mâna transpirată. Christopher stătea nemişcat lângă mine şi se uita pe celălalt geam. Am vrut să-i iau mâna într-a mea, de aceea îmi şi răcorisem mâna, dar până la urmă am renunţat.

Ne-am apropiat de un pod de autostradă pe al cărei parapet era prinsă o banderolă neagră, lată. Am citit mesajul scris cu litere roşii: *Death to America – Death to Israel – Death to the Shah*. Câţiva soldaţi erau pe punctul de a rupe banderola.